

Ver.2,30.05.2012,tt.
Dato.: 28. september 2012
Sag nr. 12/17853

I/S Lertranskøb
v/driftsleder Kaj Christensen
Skodsbølvej 78A
6310 Broager

Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af rødbrændende ler på del af matr. nr. 10 Kværs, Kværs.

I/S lertranskøb har søgt om tilladelse i henhold til råstoflovens § 7 til at foretage indvinding som ovenfor anført, på et nærmere betegnet areal af ejendommen.

Ifølge tingbogen står Gunnar Wildenschild, Buskmosevej 39, 6300 Gråsten, som ejer af ejendommen.

Ifølge råstofplan 2008 – 2020, ligger indvindingsarealet uden for et udpeget graveområde. Uden for graveområderne kan der gives tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler, hvis det ikke er i strid med andre arealinteresser.

Tilladelsen/ samtykkeerklæringen skal søges hos Region Syd-danmark, Vejle.

Sønderborg Kommune har besluttet, at projektet ikke er omfattet af reglerne om VVM-pligt, jf. Samlebekendtgørelsens § 3, stk. 2, bilag nr. 2.

Det er oplyst, at indvindingen skal foretages af ansøger, og at der årligt vil blive indvundet ca. 10.000 m³ fra området. Der foretages ikke indvinding under grundvandsspejl.

Der meddeles herved tilladelse efter § 7 i råstofloven til indvinding af forekomsten i tiden frem til 27. september 2022. Arealet er angivet på vedlagte kort i målforhold 1 : 5.000/10.000 .

Sønderborg Kommune

Naturafdelingen
Rådhusstorvet 10, stuen
6400 Sønderborg
8872 4084 Telefon
8872 6402 Fax
natur@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Åbningstider:

Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-14

Samtidig meddeles tilladelse/ ”samtykkeerklæring” fra Region Syddanmarks Regionsråd, til at måtte indvinde ler udenfor et område der er udpeget som graveområde i Råstofplan 2008-2020.

2/12

Tilladelsen gives på betingelse af:

Grave- og efterbehandlingsplan.

Økonomisk garanti.

Tinglysning af vilkår.

Vilkårene er nærmere beskrevet i

Bilag A - Betingelser for at udnytte tilladelsen

Bilag B - Betingelser for indvinding og efterbehandling af arealet

Bilag C – Øvrige betingelser.

Tilladelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 1. oktober 2012 og der er orienteret herom i Sønderborg ugeavis onsdag den 10. oktober 2012

Tilladelserne efter henholdsvis råstofloven og Kommunens afgørelse om VVM-pligt, kan inden 4 uger påklages jfr. vedhæftede klagevejledning.

Det skal fremhæves, at tilladelsen ikke kan udnyttes, før klagefristen er udløbet, og betingelserne i bilag A er efterkommet.

Venlig hilsen

Tine Lysdahl Tofft

Naturafdelingen

Telefon direkte 8872 5507

E- mail.: tto@sonderborg.dk

Kopi til:

Skat: skat@skat.dk.

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet, (lokalt), v/Sonny B. Andersen, Brogade 7, 1, 6400

Sønderborg. soenderjylland@friluftstraadet.dk

Ejer af ejendommen: Gunnar Wildenschild, Buskmosevej 39, 6300

Gråsten.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. nst@nst.dk

Naturstyrelsen (lokalafd.), Felstedvej 14, 6300 Gråsten. SDJ@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København

Ø. dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Andreas Andersen,

Midtkobbel 73, 6440 Augustenborg. hyla@mail.dk

Museum Sønderjylland, Dalgade 7, 6100 Haderslev.

haderslev@museum-sonderjylland.dk

Region Syddanmark, Damhaven 12, 7100 Vejle.

Kristoffer.Schroeder@regionsyddanmark.dk

Naboer:

Joanna Hansen og Bjarne Johansen, Buskmosevej 35, 6300 Gråsten

Karen og Kristian Skjoldager, Buskmosevej 31, 6300 Gråsten,

skjoldager@x-trem.dk

3/12

Bilag A. Betingelser for at udnytte tilladelsen.

Grave- og efterbehandlingsplan.

Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med vedlagte grave- og efterbehandlingsplan.

4/12

Økonomisk garanti.

Der skal overfor Sønderborg Kommune stilles en anfordringsgaranti på kr. 198.417,03 som sikkerhed for efterbehandling af 2 ha inddraget areal. Sikkerhedsstillelsen skal indeksreguleres ud fra Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder med indeks 172,22 (juli 2012) som udgangspunkt.

Garantien skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Kommunen, idet garantistillelsen først da vil kunne frigives.

Tinglysning af vilkår.

Sønderborg Kommune vil lade vilkår om efterbehandling tinglyse på ejendommen for regning.

Der fremsendes til Sønderborg Kommune beløb på 1400,- på crosset check med angivelse af sag nr. 12/17853 til dækning af tinglysningsafgift.

Nabohøringer.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indkommet 2 indsigelser mod lergravningen fra naboerne.

De to indsigelser omhandler bekymring om støj, støv, øget trafik, grundvandet, gravetidspunkt for indvindingen og adgang til indvindingsområdet. For at imødekomme indsigelser fra naboerne til indvindingsarealet skal der etableres indkørsel til arealet direkte fra Buskmosevej, i arealets nordlige side og ikke som det er ansøgte, se kortbilag, Graveplan.

Driftstider m.v. for indvindingen, se bilag B, betingelser for indvindingens udførelse, pkt. 13.

Adgangsforhold.

Kommunen vil gøre opmærksom på, at vi forventer at der i 2014 skal anlægges en dobbeltrettet cykelsti langs med Buskmosevej, måske vil projektet også omfatte en breddeudvidelse af vejen. Projektet kan måske komme til at skabe begrænsninger for lertransporten i anlægsperioden.

Grundvandsforhold.

Ifølge Kommuneplan 2009 – 2021, ligger arealet indenfor Gråsten Vandværks indvindingsopland, vest for Gråsten. Gråsten Vandværks indvindingsboringer ligger ca. 3 km sydøst for det ansøgte areal. Af boringer tæt på indvindingsarealet fremgår det, at der er en betydelig dæklagstykkelse (mere end 60 m lerlag) over det primære grundvandsmagasin, hvorfra vandværkerne i området indvinder. Der er således en god naturlig geologisk beskyttelse af det primære grundvandsmagasin i området. Bortgravning af ca. 1 m ler på arealet vil ikke påvirke denne beskyttelse nævneværdigt. Den ansøgte indvinding af ler er således ikke i strid med grundvandsinteresserne i området.

Naturforhold.

På arealet er der registreret to søer og et moseområde efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af disse områder, uden en dispensation. Der er blevet stillet vilkår om at holde en afstand til disse arealer under hele indvindingen, samt i efterbehandlingsfasen, se bilag B, betingelser for indvindingens udførelse, pkt. 9.

5/12

Museum Sønderjylland.

Museum Sønderjylland- Arkæologi Haderslev har foretaget arkivalsk kontrol af lokaliteten.

Det berørte område er på ca. 13 ha. Området, der er beliggende højt i et kuperet landskab med mange små vandhuller, omfatter to markante bakker.

Omkring området er der registreret flere fortidsminder. Der er bl.a. registreret gravhøje (sb. 5 og 6, Kværs sogn). Der er registreret spor af bopladser fra jernalderen (sb. 25, 32 og 41, Rinckenæs sogn). Der er registreret brandgrave fra jernalderen (sb. 19 og 36 Rinckenæs sogn). Det berørte område er placeret højt i terrænet, tæt ved vand, og vi ved af erfaring, at man i forhistorisk tid foretrak netop en sådan beliggenhed, når man skulle anlægge sine bopladser.

På den baggrund er det Museets vurdering, at der er **stor risiko** for, at træffe på væsentlige jordfaste fortidsminder ved jordarbejde på området. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse af området, inden jordarbejdet går i gang.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige fortidsminder på området, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet.

Da arealet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 - afholdes af byherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på området, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af byherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev udarbejder ved henvendelse fra byherre budget og tidsplan for en forundersøgelse af området. Henvendelse til Per Ethelberg: 73 52 34 62 eller Hans Chr. Andersen: 73 52 34 67.

Region Syddanmark.

Ansøgningen er sendt til Region Syddanmark med henblik på at få samtykkeklæring fra Regionsrådet. Regionen skal tage stilling til om man vil tillade indvinding af råstoffer, når indvindingsarealet ligger udenfor et graveområde der er udpeget i Råstofplan 2008 - 2020. Der er givet samtykkeklæring fra Regionsrådet.

6/12

Forsyningsledninger.

Hvis der skulle findes ledninger, kabler, rør m.v. på indvindingsarealet, påhviler det entreprenøren at indhente relevante ledningsoplysninger, inden råstofindvindingen foretages.

Landskabsinteresser.

Det tilladte areal er beliggende i et område, som er udpeget som værdifuldt landskab i Kommuneplan 2009 – 2021.

Landskabsudpegningen begrundes bl.a. i at landskabet er særligt kuperet i dette område og landskabet rummer et særligt oplevelsesindhold i relation til det store skovområde Rinkenæs Skov.

Kommunen vurderer at lerindvindingen på knap 1 m dybde, ikke vil påvirke den landskabelige oplevelse væsentligt.

EF-habitatområde.

Indvindingsarealet ligger tæt på et EF-habitatområde - Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov. Beskyttelsesområderne betyder at der ikke må foretages tilstandsændringer som strider imod en gunstig bevaringsstatus for områderne. Kommunen vurderer at der ikke sker en tilstandsændring der kan stride imod bevaringsstatus af skoven.

Bilag B

Betingelser for indvindingens udførelse.

1. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med grave- og efterbehandlingsplanen.
2. Indvindingsområdet må ikke tilføres jordfyld eller andre materialer udefra, herunder byggeaffald, beton og lignende.
3. Arealet af det område, der er inddraget til indvinding (graveareal, areal til materialeoplægning m.v.), må ikke overstige 2 ha., idet der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede arealer i samme takt, som indvindingen skrider frem.
4. Muld og overjord, som ikke straks anvendes i efterbehandlingen, skal henlægges i depoter inden for arealet til brug for efterbehandlingsarbejdet, og må ikke fjernes fra indvindingsområdet. Muld og overjordsdepoter skal placeres således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
5. Til-/frakørsel til graveområdet sker over eksist. overkørsel, der er etableret i nordsiden af arealet. Der kan evt. udlægges jernplade med sand under, for at undgå at pladen vipper. Arealet må ikke tilkøres som ansøgt, fra Buskmosevej, fra vest siden af arealet. Buskmosevej skal holdes ren for jord og ler. Samtidig skal kommunen gøre opmærksom på at der i 2014, skal anlægges en dobbeltrettet cykelsti langs med Buskmosevej, som måske også vil omfatte en breddeudvidelse af vejen. Projektet kan måske skabe begrænsninger i anlægsperioden. Der må ikke etableres andre adgangsveje til indvindingsområdet.
6. Arealets udseende må ikke opfordre til uautoriseret henlæggelse af affald.
7. Landbrugsarealerne skal drives jordbrugsmæssigt så længe som muligt, indtil indvindingen påbegyndes. Straks efter efterbehandlings afslutning skal landbrugsdriften genoptages.
8. Ved indvinding mod naboarealer må der ikke graves nærmere skel end 3 m.
9. Der må ikke graves tættere på naturarealerne end 10 m og som angivet på kortbilag, Graveplan.
10. Til råstofindvinding, herunder behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner. De anvendte maskiner til brug til udgravningen er underlagt EU's støjgrænser.

7/12

11. Den der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner, og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejderne ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.
12. Der må ikke opstå støvgener uden for indvindingsområdet. Skulle der opstå støvgener ved transporten, bekæmpes dette ved vanding.
13. Der må graves i tidsrummet 7.00 – 16.00 på hverdage. Der graves ikke lørdag og søn- og helligdage.
14. Det ækvivalente, korrigerede lydniveau i db(A), fra indvindingsområdet må ikke overstige nedenstående værdier målt ved: (A), facade på beboelsesbygninger eller tilhørende udendørs opholdsarealer i op til 15 m fra beboelsesbygninger i det åbne land.

Ugedag	Tidsrum	Støjgrænse Db (A)
Mandage – fredage	kl. 7.00 - 18.00	55 db

Bilag B
Betingelser for efterbehandling af arealet

15. Arealerne skal efter gravningens afslutning i fuldt omfang efterbehandles til jordbrugsmæssig udnyttelse. Arealet skal grubbes til 0,80 m` s dybde og om fornødent drænes.
16. Af hensyn til den jordbrugsmæssige anvendelse skal arealet efter efterbehandlingen fremtræde med et niveau min. 1 m over højeste grundvandsspejl.
17. Forinden efterbehandlingsarbejdet, herunder før muldjords-pålægning påbegyndes, skal Kommunen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.
18. Efter efterbehandlingsarbejdets udførelse skal de ved gravningen opståede skrån timer mod uafgravede arealer fremtræde med anlæg ikke stejlere end 1:10 (1 m lodret og 10 m vandret).
19. Fjernes eller beskadiges beplantning i skel, skal en tilsvarende beplantning etableres som en del af efterbehandlingsarbejdet.
20. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til virksomhedens drift er praktisk muligt, og skal være afsluttet inden 1/2 år efter indvindingens ophør.
21. Arealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingens opførte bygninger, eller andet for naturen skæmmende.
22. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 24, indtræder efterbehandlingsforpligtigelsen omgående.

9/12

Bilag C

Øvrige betingelser.

23. Kommunen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.

10/12

- Betingelserne om efterbehandling af arealet, punkterne 14 – 22 vil herfra blive foranlediget tinglyst på ejendommen med Sønderborg Kommune som påtaleberettiget.
- Ifølge råstoflovens § 10, stk. 5, er betingelserne bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet.
- Når efterbehandlingen af indvindingsområderne er godkendt af kommunen, vil de tinglyste bestemmelser blive foranlediget afløst samtidig med frigivelse af sikkerhedsstillelsen.
- Opmærksomheden skal i øvrigt henledes på følgende bestemmelser i råstofloven og anden lovgivning.:
- Nærværende tilladelse efter råstoflovens § 7 bortfalder, såfremt råstofindvindingen ikke er begyndt 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.
- Sønderborg Kommune fører tilsyn med indvindingen efter råstofloven. Ved tilsynet påses, at vilkårene overholdes.
- Sønderborg Kommune kan på et senere tidspunkt fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, såfremt dette måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelse af lovens § 2 og 3.
- En tilladelse efter råstoflovens § 7 kan tilbagekaldes af Sønderborg Kommune i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkår.
- Såfremt ejer eller bruger inden for den fastsatte tidsfrist ikke opfylder vilkårene om efterbehandling, kan Sønderborg Kommune i givet fald lade arbejdet udføre på ejerens og brugerens bekostning.
- Støder man under indvindingen på kemikaliedepoter, gamle lossepladser eller lignende, skal der omgående gives meddelelse herom til Sønderborg Kommune, Miljøafdelingen, Rådhusstrøget 10, 6400 Sønderborg, for at aftale de nærmere forholdsregler til imødegåelse af yderligere forurening.

- Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Rigsantikvaren. Museum Sønderjylland, Dalgade 7, 6100 Haderslev, tlf. 7452 7566. Indvindingen skal i henhold til museumslovens § 27 standses i det omfang den berører fortidsmindet. Rigsantikvaren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles.
- Evt. fremkommet olie- og kemikalieaffald bortskaffes i overensstemmelse med den til enhver tid værende lovgivning på området.
- Den der foretager råstofindvinding i jorden, skal give oplysninger om indvindingsvirksomheden og bl.a. indberette om arten og mængden af de forekomster, der indvindes samt om anvendelsen heraf.
- Der skal betales råstofafgift af de indvundne råstoffer. Afgiften opkræves af Told og Skat.
- Resultater af boringer m.v. efter råstoffer, skal inden 3 måneder efter udførelsen indberettes til GEUS på særlige skemaer, som kan ses på hjemmesiden, <http://www.geus.dk/>
- I tilfælde af at en virksomhed, som foretager indvinding, går konkurs eller i betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer som den, der driver virksomheden, forpligtiget til straks at underrette Sønderborg Kommune.
- Erstatningsansvar for eventuelle skader opstået som følge af indvinding i henhold til nærværende tilladelse, påhviler ejeren og/eller vedkommende, der udnytter tilladelsen efter de almindelige erstatningsregler.

11/12

Klagevejledning

Kommunens afgørelse efter råstofloven og planloven, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, jfr. § 13, stk. 1, 1. pkt. og § 14.

Klagen stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, og indsendes til Sønderborg Kommune.

12/12

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr., til Natur- og Miljøklagenævnet. Nævnet vil sende dig en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra Kommunen. Nævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

<http://www.nmkn.dk/>

Gebyret tilbagebetales hvis:

1. klagesagen fører til at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Eventuelle klager skal være modtaget inden 4 uger fra offentliggørelsen. Sønderborg Kommune vil videresende klagen til klagemyndigheden med de bemærkninger, klagen giver anledning til. Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen, og vil herfra blive underrettet om sagens videresendelse til klagemyndigheden.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen, jfr. råstoflovens § 43, stk. 1.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen

Klagen har opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.